

מעדני אשר

גליון תע"ז (שנה י"א)

פרשת תרומה
שנת תשע"ד לפ"ק

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לשמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03/6171111
ללשון הקודש: 111/47 לאידיש 311 /12

מדוע היה צריך לעשות כליא עורב בבית המקדש

ולא סמכינן אנס שלא יבואו עופות שם?

יש להקשות: מדוע היה צריך לעשות כליא עורב כדי שלא יבואו לשם עופות, הרי שיטת אביי פסחים ס"ד ע"מ ב' דבבית המקדש סומכין על הנס ולכן אע"ג דהפסח נשחט בגי' כיתות לא היו נועלים הדלתות אלא ננעלין מאליהן, א"כ הכי נמי היו צריכים לסמוך על הנס שלא יבואו שם עופות ומדוע צריכים כליא עורב, כד מקשה במקראי קודש דף נ"ו ע"מ א', וכן בשו"ת עמודי אש הגהות על ירושלמי יומא פרק א', וכן החיד"א בספרו שער יוסף הוריות י"ב, וכן מעשי למלך הלכות בית הבחירה פרק ג'.

איכא כמה תרוצים:

א. שאני הכא שמצות הפסח להשחט בגי' כתות, ובודאי לא יגרום השייית תקלה, מש"ה סמכינן אניסא, משא"כ גבי כליא עורב, כד תירץ הגאון מהרז"א במקראי קודש דני"ו ע"מ.

יש להקשות על תרוץ זה: דהא קימ"ל רמב"ם פרק ח' מהלכות קרבן פסח הלכה י"א דבדיעבד אם נשחט אפילו בכת אחת כשר, כד מקשה החיד"א בספרו שער יוסף הוריות י"ב.

ב. שאני בנעילת הדלתות שאינו לעיכובא, שהרי אם שחטו את הפסח בכת אחת נמי כשר הלכך סמכינן אניסא, משא"כ בכליא עורב שמא לא יהיה נס וישליך העוף הפורח דבר טמא לא סמכינן אניסא, כד תירץ בשו"ת אהל יוסף בלקוטים שבסוף הספר סימן ה' לבעל השלחן גבוה.

ג. דוקא בנעילת עזרה סבר אביי דסמכינן אניסא כיון שכבר ראו כן שנעשה להם נס שננעל מעצמו, אבל בהא דכליא עורב דנעשה כן בשעת בנין הבית לא ידעו אם יעשה להם נס ולא היה רשאיין לסמוך שיעשה להם נס, כד תירץ בספר מעשי למלך הלכות בית הבחירה פרק ג'.

ד. לפי שיטת הערוך מובא בתוס' שבת צ' וכן מנחות ק"ז דרק במקדש שני היה צריך כליא עורב, אבל במקדש ראשון מרוב קדושתו לא היה צריך כליא עורב דממילא לא היה מגיעים עופות לשם, לפי הנ"ל אתי שפיר דהרי איתא בגמ' ירושלמי יומא פרק א' דסומכים על אנס בבית המקדש זה רק במקדש ראשון, לפי הנ"ל אתי שפיר, כד תירץ בשו"ת עמודי אש הגהות על ירושלמי יומא פרק ב'.

מדוע היה צריך לעשות כליא עורב בבית המקדש

כדי שלא יבואו עופות הרי נשרפו מהקדושה?

בפרשתן כ"ה ח' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

איתא בגמ' שבת צ' וכן ערכין ו', מנחות ק"ז ששבית המקדש היה על הבנין כליא עורב.

ונחלקו הראשונים מה הפירוש כליא עורב:

- א.** מסמרות חדין תוחבין בראש גג ההיכל לכלות עורבים שלא ישבו עליו, כד כתב רש"י מנחות ק"ז.
- ב.** כמין טבלה חדה זקופה על צידה וחדודה לחתוך כמו סכין, כד כתב רש"י.
- ג.** שהיה שם על הגג כמה צורות משונות, כמו שעושים בגנות כדי להבריח העורבים מהגג שלא ישליכו דבר טמא לשם, כד כתב בערוך מובא בתוס' ערכין ו' ע"מ א', מנחות ק"ז ע"מ א'.

יש להקשות: מדוע היה צריך לעשות פעולות כדי שלא יבואו עופות, הרי איתא בגמ' סוכה כ"ח עמוד א' אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף הפורח עליו מיד נשרף, א"כ בודאי שבית המקדש שיותר קדוש, א"כ כל עוף היה נשרף, א"כ מדוע היה צריך את הכליא עורב כדי למנוע מעופות שלא יבואו, מעדני אשר.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ שיטת הערוך מובא בתוס' שבת צ', וכן מנחות ק"ז דרק במקדש שני היה צריך כליא עורב, אבל במקדש ראשון מרוב קדושתו לא היה צריך כליא עורב דממילא לא היה מגיעים עופות לשם, לפי הנ"ל אתי שפיר דבמקדש שני היה קדושתו פחות מיונתן בן עוזיאל, מעדני אשר, ודוחק.

ב. ע"פ מה שכתבו הערוך מובא בתוס' ערכין ו' ע"מ א', מנחות ק"ז ע"מ א' שהיה שם על הגג כמה צורות משונות, כמו שעושים בגנות כדי להבריח העורבים מהגג שלא ישליכו דבר טמא לשם, לפי הנ"ל אתי שפיר דאע"ג שנשרף כל עוף, מ"מ חיישינן דקודם שישרף מיד יזרוק את הדבר הטמא, מעדני אשר.

ג. מזה רואים כמה קדוש אדם שיושב ולומד בתורה יותר מבית המקדש דיונתן בן עוזיאל שרף כל עוף שפרח, ובבית המקדש היו צריכים כליא עורב, מעדני אשר.

500
מי
יודע ?
500
מי
יכול ?

גליון זה נודב ע"י ידידנו העומד לימין המערכת בכל עת הרבני הנגיד הנכבד הרב משה רייך שליט"א לרגל שמחת בית צדיקים שמחת הולדת הנין הראשון לכ"ק מורן האדמו"ר מיצאנו שליט"א נכד לבנו הגה"צ רבי יחזקאל שרגא ברוך שליט"א רב הצעיר דקרית צאנו בן לבנו הרה"ג חיים משה שליט"א יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ישפע שפע ברכה והצלחה משמחת צדיקים וירווח נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

האם מותר לתת צדקה לפני ע"י שדוחף לו מעות ברגלו?

בפרשתן כ"ה ב' דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו'.

הנה בבית הלוי בפרשתן כתב וז"ל הנה בעת שנותנים צדקה להעני ונמצא מקיים בהעני מצות צדקה ועוד כמה מצות עשה כמו והחזקת בו אז העני הוא ממש כמו בחינת אתרוג בעת שנוטלו לצאת בו, דאע"ג דאתרוג אחר המצוה אין בו שום קדושה מ"מ בעת קיום המצוה חלה עליו קדושת המצוה ואסור בהנאה ובתשמיש של חול, ובעצי סוכה מבואר בגמ' סוכה ט' כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל ש"ש על הסוכה ואסורים בהנאה, וכן אסור לנהוג בו מנהג בזיון וכמו דדרשין בגמ' שבת כ"ב מקרא גבי כיסוי הדם במה ששפך יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהיו מצות בזויות עליו, כן העני ממש בעת שנותנים לו אסור ליתן לו בבזיון חלילה, וזהו איסור דאורייתא.

וכתב בחשוקי חמד בכורות ל"א ע"מ א' להגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א דלפי דברי הבית הלוי הנ"ל אסור ליתן צדקה לפני ע"י דחיפה ברגלים דהויא בזיון.

ויש לדון מה הדין כשאין לו אפשרות אחרת לתת את הצדקה לפני כי אם על ידי רגליו, ונראה שמותר, משום שאפילו בכיסוי הדם, אם אין אפשרות אחרת, מותר לכסות בצורה מבוזת, כדמשמע בתבואות שור סימן כ"ח ס"ק ל"ו דכל שעושה כדי שהמצוה תיעשה על הצד הטוב ביותר אין בזה משום בזיון למצוה.

ובר מן דין, במצוות שבין אדם לחבירו כגון צדקה ופרעון חוב, שהעיקר הוא שהמצוה תעשה והמעות יגיעו לעני, ודאי שיש לעשותה בצורה זו כשאין אפשרות אחרת, דומיא למבואר בגמ' קידושין ל"א דיש מטחין אביו בריחים, ומביאו לידי עוה"ב.

האם כשנותן כסף גזול לצדקה אין מקיים מצות צדקה דהויא

מצוה הבאה בעבירה?

הנה בבית הלוי בפרשתן כתב הנה באה פרשה זו של ויקחו לי תרומה אחרי פרשת משפטים, דבתחילה קודם שיעשה האדם צדקה בממונו צריך לראות שלא יהיה בממונו חשש גזל, דא"כ אין הצדקה מועלת לו כלל, וכמו דלולב הגזול פסול משום מצוה הבאה בעבירה.

וזהו שאמר הפסוק ישע"י נ"ט "והוסג אחר משפט וצדקה מרחוק תעמוד" דאחר שהוסג המשפט על כן גם הצדקה שעושים עומדת מרחוק ואינו מועיל להם כלל, וזהו שאמר הכתוב שם כ"ו שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא, ועל כן אמר להם תחילה משפטים ואח"כ ציום על נדבת המשכן.

וכעין זה כתב ברבינו עובדיה על הא דאיתא במשנה שבת ב' ע"א פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני או שנטל מתוכה והכניס בעל הבית חייב והעני פטור וכו', דלהכי נקט הוצאה בלשון עני ועשיר, דאגב אורחיה קמ"ל דאע"ג דעשה מצות צדקה, מצוה הבאה בעבירה אסורה, וחייבין עליה, ובספר מעדני אשר חלק ה' פרשת ויקהל הארכתי בקושיית האחרונים מדוע מי שטעה ונתן צדקה לפני ברשות הרבים בשבת חייב, הרי הוא טעה בדבר מצוה, דקימ"ל דפטור, עיין שם שבעה תרצים נפלאים.

מדוע לא היו יכולים לקנות מהגוים עצי שיטים?

בפרשתן כ"ו ט"ו ועשית את הקרשים.

וברש"י היה לו לומר ועשית קרשים, כמה שנאמר בכל דבר ודבר, ומהו הקרשים, מאותן העומדין ומיוחדין לכך, יעקב אבינו צפה ברוח הקדש ונטע ארזים במצרים, וכשמת צוה לבניו להעלותם עמם כשיצאו ממצרים, אמר להם, שעתיד הקדוש ברוך הוא לצוות אתכם לעשות משכן במדבר מעצי שיטים, ראו שיהיו מזומנים בידכם, הוא שיסד הבבלי בפיוט שלו טס מטע מזורזים קורות בתינו ארזים, שנודרוז להיות מוכנים בידם מקודם לכן.

יש להקשות: שמא קנו את העצים בארצות אחרות, כמו שאמרו רז"ל יומא ע"ה על פסוק וכסית את צאתך דלא קאי על המן שהי נבלע באברים אלא קאי אמאכלים שקנו מתגרי אומות העולם, וא"כ ה"ה שהעצים קנו, ומה ההכרח שיעקב נטעו, כך מקשה ה"י בספרו דברי דוד בפרשתן.

וכתב בספר נחלת יעקב יהושע בפרשתן לתרץ: על פי דברי הגמ' ע"ז כ"ג ע"מ ב' דמבואר דחילוק פשוט יש, דדוקא מאכלים דלא היה להם שום חשש איסור קנו מתגרי אומות העולם, אבל אילנות עצי שיטים דהיו צריך להיות כדרך גדילתן יש חשש שמא אשרות הם ובזמן העגל נעבדו, וכל המשכן היה לכפר על מעשה העגל ואין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה כמבואר בתמורה וא"כ שפיר מקשה ומאין היה להם במדבר, וצריך לתרץ, דיעקב אבינו הכין להם שיהיה כשר בלי שום חשש איסור.

וברבנו ר' חיים פלטיאל בפרשתן הקשה: מדוע לא נאמר בפשטות שלקחו עצי שיטים מהמדבר דהדרך לגדול עצים הם.

ותירץ: דודאי אין עץ שיטה במדבר דכתיב אתן במדבר הדס ושיטה, מכלל דאין דינו להיות במדבר.

האם הארון לא היו צריכים לבנות דרך גדולתן של העצים?

בפרשתן כ"ו ט"ו ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים.

בגמ' סוכה מ"ה ע"ב ילפינן מהכא א"ר ירמיה משום רשב"י כל המצוות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן שנאמר עצי שיטים עומדים.

וברש"י כגון קרשי המשכן, ועמודים ולולב והדס וערבה, אין יוצאים בהם אלא דרך גדולתן.

ובשפת אמת שם כתב: דלכאורה משמע דמשכן גופי בשלחן וארון ומזבח לא קפדינן על דרך גדילתן, וכן רש"י ז"ל מדייק הכא קרשי המשכן ועמודים ולולב כו' ואמאי לא מזבח וארון.

ובלקוטי יהודה בפרשתן מביא שהאמרי אמת זצ"ל אמר בשם אביו השפת אמת זצ"ל שהסתפק אם גם גבי הארון והשלחן היה צריך להיות דרך גדילתן.

והוסיף ואמר שלשון "כל המצוות כולן" משמע הכל אף ארון ושלחן, ונסתפק אי גם בביכורים צריך להניח הפירות דרך גדיל.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן אן כוונה בצדקה. ויקחו לי תרומה, כ' רש"י לי לשמי, צ"ע מה רש"י בא להוסיף כאן הרי כל המצוות צריך שיהיו לשם הקב"ה, ולא לשם דבר אחר, וביותר צ"ע שהרי בצדקה מצינו שהנותן צדקה ע"מ שיחיה בני הרי זה צדיק גמור, וא"כ אדרבה בצדקה כונה נוספת אינה מעכבת כלל.

ב עשיית המקדש לשמה. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ופרש"י ועשו לשמי בית קדושה, ומשמע לכא' דיש דין בעשיית המקדש דצריך להעשות לשמה נוכח בסוף פ' יתרו מזבח אדמה תעשה לי שתהא תחלת עשיתו לשמי, וצ"ע דברושלמי (הודר בתו שבועות טו) דלעתיד לבא יירד בית המקדש של אש מן השמים כדכ' מקדש ה' כוננו ידך ואם יש הלכה של עשיה לשמה איך יוכשר בהמ"ק שנעשה מאליו והא צריך כונה לשמה להכשירו.

ג דבר שנשתמש בו הדיוט לעשות לגבוה. בתוספתא (פ"ב מגילה) זכלים שנעשו מתחילתן להדיוט אין עושין אותן לגבוה אבנים וקורות שחצבן מתחילה להדיוט אין בונין אותן בהר הבית' ע"ש, ומכאן למד בב"י א"ר"ה ס' ק"ג שאין לקנות מעילין שנשתמש בהם הדיוט לתשמיש קדושה עיי"ש, וצ"ע במדרש (הובא בבבלי התוס') דהבריח התיכון היה מקלו של יעקב כדכ' כי במקלי עברתי את הירדן הזה, והביאו למצרים וכשיצאו העלוהו עמן ע"כ, וצ"ע דהא נשתמש בזה הדיוט ופסול לגבוה. (ובשלמא כל התרומות שלהם למשכן נשתנה גופן וצורתן, אבל זה נשאר בעינו).

ד הארון בבית שני. בפסו' ואת תבנית כל כליו וכן תעשו (כה-ט), כ' רש"י וכן תעשו לדורות אם יאבד אחד מן הכלים, ומעתה צ"ע שהנה בגמ' ביומא נ"ג : מבואר שבבית שני לא היה ארון, או שנגנז או גלה לבבל, ואמאי לא עשו א"כ ארון חדש בבית שני.

ה הכפרה על עוונות. וצפית אותו נחשת (כו-ג) - כ' רש"י לכפר על עוונות מצח, שנאמר (ישעיה מה ד) ומצחק נחושה, וצ"ע דגמ' זבחים דף פח ע"ב, מבואר שהציץ מכפר על עוונות פנים, ולכאורה א"כ קשה אמאי בעינן לשני דברים שיכפרו על עוונות.

ו רמזי הבעל הטורים. ועשית את הקרשים (כ וט) כתב הבעל הטורים מ"ח קרשים כנגד מ"ח נביאים (מגילה י"א). והיו ז' בריחים כנגד שבעה דורות מאברהם עד משה עיי"ש. קצ"ע למה לא פירש שהו' בריחים הם כנגד ז' נביאות, שהרי שם בגמ' ד"ל במגילה א"יתא ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתבאו לקן לישראל.

ז שאלה הלכה למעשה. מצוי בסעודות שב"ק שמעבירים פרוסת המוציאה מאחד לשני מטעמי נימוס או לפי הגיל, וצ"ע מדוע אין כאן משום אין מעבירים על המצוות? גם צ"ע מדוע לא מקפידים בהדלקת נרות שבת על אין מעבירין על המצוות דומיא דנר חנוכה?

ח חידה: איזה דבר בנדבת המשכן היה בא מן הטמא ולא היה בזה בעיה שצריך מן המותר בפ"ך (ומדוע).

ט חידה: איזה תירוץ נמצא באחרונים לקשיית הבית יוסף בחנוכה שמקורו בפרשת השבוע.

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תוכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב: בקלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 077-5558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, ובמריב שם וטלפון ועל איזה פרשה השיבו. ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 057-3154010 בשעות בין הסדרים. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -ש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעוד"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

תשובות על שאלות אלו ניתן לשלוח עד ר"ח אדר ב'

ההגרלה על חודש שבט תקיים א"ה ביום רביעי פר' תצוה

ניתן לשלוח תשובות עבור החודש הקודם עד יום שני

האם עיקר החיוב לשאת את הארון זה לכהנים ולא ללוים?

בפרשת כ"ה י"ד והבאת את הבדים בטבעות על צלעות הארון לשאת את הארון בהם.

הנה הרמב"ם בספר המצוות עשה ל"ד כתב המצוה הלי"ד היא שצונו שישאו הכהנים הארון על כתפיהם כשנרצה לשאת אותו ממקום למקום, והוא אמרו יתעלה נש"א כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו, ואף על פי שזה הצווי בא ללוים בעת ההיא, אמנם היה זה למיעוט מספר הכהנים בזמן ההוא כי אהרן הוא הראש, אמנם לדורות חייבין במצוה זו הכהנים והם ישאוהו, כמו שהתבאר בספר יהושע ג' ד"ח ובספר שמואל.

אבל הרמב"ן השגות שורש השלישי אות ו' תמה על הרמב"ם: וז"ל זה שאמר הרב שנעתקה המצוה לכהנים אינו אמת, חלילה לנו שנאמר שנשתנה שום מצוה בתורה שיהיו נפסלין הלוים ממשא הארון לעולם.

והחינוך מצוה שעי"ט הביא את מחלוקת הרמב"ם והרמב"ן, ונקט כדעת הרמב"ן שמצוות נשיאת הארון נוהגת לדורות בכל שבת לוי, וסיים שמצוה זו נוהגת בזמן שישראל על אדמתו, כי אז היו צריכים לשאת את ארון ברית ה' מפני מלחמה או כאשר יצוה מלכם, אבל עכשיו בעוונותינו אין לנו מלך ולא ארון לשאת בשום מקום, ומצוה זו מוטלת על שבת לוי ועל שאר ישראל שיסכימו על ידם.

ומסיק החינוך: וזה שנהגו בגליות היום להוציא ספר תורה לקראת מלכי האומות אין זה מכח חיוב מצוה זו כלל, ומן הדין כל בני ישראל רשאים לישא אותו, ורק בארון הברית המצוה היא שישאו אותו שבת לוי או הכהנים, אלא שאם מדרך כבוד התורה יבחרו גם היום שישאוהו מבני לוי, תבוא עליהם ברכה.

ובגליון מהרש"א יו"ד סימן רפ"א הביא דבריו, וכתב שאף לענין הנהגה טובה זו לשאת את הספר תורה ביד הלויים, הדבר תלוי במחלוקת הרמב"ם והרמב"ן, שלדעת הרמב"ם טוב שרק הכהנים ישאוהו, ולדעת הרמב"ן כהנים ולויים שוים בזה.

ובשו"ת יהודה יעלה יו"ד סימן רפ"ג כתב כשהכניס ספר תורה הניח לבני הלוים והכהנים לישא הס"ת לבית הכנסת כמו שעשה דוד המלך עי"ה כן כשנשא הארון לבית המקדש, עד הגיעם סמוך לארון הקודש נטלתי והנחתי לתוך ארון הקודש.

מדוע לא עשו את הארון כולו זהב?

בפרשת כ"ה י"א וצפית אתו זהב.

ובחזקוני הקשה: דראוי היה הארון להיות כולו של זהב.

ומתרגם: אלא שלא יהא כבד לנשאו, ודינו להנשא בכתף כדכתיב כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו.

ובדעת זקנים לבעלי התוספת הקשה על זה: הרי אמרינן בגמ' סוטה ל"ה ע"מ א' שהארון היה נושא את נושאו, אי"כ הדרא קושיא לדוכתא מדוע לא עשו את כולו זהב.

ומתרגם: דלפי שעה היה נושא נושאו ולא כל הזמן.

ומקשה: אי"כ למה נענש עוזא וצ"ע.

מכתבים למערכת

האגף שמתנהג כמו רשע אסור לבוותר

מה שכתבתם בשם המנחת חינוך משה ס' זצ"ל בכתב לד"ק את הפסוקים, דרוקא בישראל שכתבו לא תנו איש עמיתו, בזה אמרנו שאם אינו עמו בתורה ומצוות אין איסור הונאה, אבל בגר, שלא כתוב בו עמיתו אלא נאמר וגר לא תנה, הרי שאסור אף שאינו אתך בתורה ומצוות.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת

הבה"ח מרדכי שורץ נ"י וישיבת אור ישראל לצעירים

נראה להעיר, דע"פ המנחת חינוך יש לפרש מה דאיתא בפסוק "אל תנו את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים" דאע"פ שאינו עושה מעשה עמך, דאתם גם כן הייתם במצרים גרים שאינם עושים מעשה עמך ואפילו הכי הוציא ה' אתכם משם, על כן גם אתם אל תנו הגר אע"פ שאינו עושה מעשה עמך, ועיין בשו"ת אמרי כהן סימן י"ג פלפל באריכות במנחת חינוך הנ"ל.

מדוע נקראו דינים סנהדרין

מה שכתבתם כמה טעמים בשם אחרונים מדוע נקראו דינים סנהדרין.

הרה"ג אברהם משה שורץ שליט"א כולל מפסטבורג אשדוד

נראה לומר בס"ד שהוא נוטריקון "סנה" דרין" שהדינים דרים עם הש"ת שהוא יושב סנה כדאיתא ברש"י סנה"ב והנהיגו בוה ע"פ מה שכתוב בפרשת נח וידר ה' לראות, וכתב רש"י שם לא הוצרך לכך אלא בא ללמד לדינים שלא ירשיעו הנידון עד שיראו ויבטו, והנה גם בסנה מצינו כדבר הה ששם אמר משה להש"ת וארד להצילו וכדפי"ש בספ"ק אמונת אברהם לאדמו"ר מפסטבורג וצוק"ל שה"ת הרה בזה שלא ישפטו הדבר עד שיבא לבחון אותו מקרוב וזהו סנה - דרין שהם דרים עם הוי"ש סנה וכנאמר אלוקים ניצב בעדת קל וכדאיתא ברש"י ויש פרשת וירא ואתה סימן לבנון שעתיד אני להתייבב בעדת הדינים.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס י"ם אני אודך ופרדס יוסף החיד"ש על המועדים

נראה לברר בס"ד שאם היו קוראים "דינים", היה בשמעות רק במידת "הדין", וכן שהדין צריך רק להטיל פחדו ומורא, אולם "סנהדרין", יש במשמעו ב' דברים, חצי הראשון של התיבה, זה מלשון "שונא", ובשני שמאלית, שזה כמו ס"ל, היינו שיהיה בתקופתו, וחצי השני של התיבה, מלשון "הדר", היינו שיתנהג מצד שני גם בנועם, שיוכלו הבעלי דינים להגיד טענותיהם והשיב, ולא יתבלבלו מרוב אימה מהדין.

הרה"ג חיים פריינד שליט"א ירושלים

נראה לציין מה שמתרץ ביפה תלמוד במסכת סנהדרין כ"ט בשם עיני העדה שסנהדרין נוטריקון "סנה" דרין" היינו ששונאים דורין.

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

יש להוסיף בטעם שנקראים סנהדרין ולא דינים בהא דאיתא בפסיקתא זוטראתא בפרשת בהעלותך מה לשון סנהדרין, סין זה שנתנה מסגין, הדרין שמהדרין התורה במדרשה ומייפשים ומיישרין הכתוב עם זה.

תגובות אפשר לשלוח עד יום ג' בערב להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח' תכלת מרדכי 4/15 רמת בית שמש לפקס המעריכת: 057-7961607 או למייל: LEVIBER@GMAIL.COM לביירוים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560

על מה שמכמו העולם למכור טריפות לנכרי הרי יש חיוב דאורייתא לתת לכלבים

מה שהקשטם בשם אחרונים על מה שמכמו העולם למכור טריפות לנכרי הרי יש חיוב דאורייתא לתת לכלבים, דכתוב לכלב תשליכון אותו וברש"י מסתמך כי ע"פ שאיכא מצוה לתת כלב לטריפה שהתורה הקפידה לתת טריפה לכלב משום שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, ותרצתם.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה לתרץ, שהתורה רק הוזהרה רק להשליך טריפה לכלב כשהוא רוצה להשליך הטריפה שאז יש חיוב להשליך לכלב דוקא ולא לשאר חיות, משא"כ אם הוא אינו רוצה להשליך הטריפה, אז ודאי שמתור לו למכור הטריפה לגוי.

הרה"ג ישראל מאיר טרייזקי שליט"א כולל עשרת שלמה בני ברק

נראה להביא ראיה לשפת אמת שכתבתם דבעל כרחך אין כוונה דאיכא חיוב להשליך דוקא לכלבים, מהא דכתב רש"י בפרשת משפטים לכלב תשליכון אותו אף הגוי ככלב, או אינו אלא כלב כמשמעו, תלמוד לומר כנבלה או מכור לנכרי, קל וחומר לטריפה שמתורת בכל הנאות, אם כן מה תלמוד לומר לכלב, למדך הכתוב שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, שנאמר ולכל בני ישראל לא יחדך כלב לשונך, אמר הקדוש ברוך הוא תנו לו שכר, חוינן להדיא שהטעם שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה אינו אומר שאיכא מצוה וחויב להשליך לכלב, שהרי לפני זה כתוב שליכא מצוה וק"ו מנבלה, וא"כ על כרחך דכוונת רש"י בפסחים כהשפת אמת.

הרה"ג רבי שלמה זלמן חיים גולדברג שליט"א ח"מ בישיבת אוריתא

נראה לציין דבאבן עזרא בסוף סו"ה כתב שאין חובה לתת לכלב דיוקא, ומדכתיב לכלב תשליכון אותו בפתח תחת הלמ"ד היינו לכלב הידוע והוא הכלב שמונתו עליו ורק להתייר לכלב בטריפותיו בא הכתוב ללמד.

מדוע היה צריך אזהרה שלא יעלו בהמות על הר סיני

הרי ממילא לא עולים למקום קדוש

מה שהקשטם בשם אחרונים לשיטת הערוך טובא בחספות שבת צ' עמוד א', וכן מנחת ק"ו דבמקדש ראשון מפני רוב קדושה שהיתה בו לא היה צריך כליא עורב כדי למנוע עופות שלא יבואו לשם שמרוב קדושתו לא היו מגיעים לשם, א"כ מדוע בהר סיני שהיה קדוש ביותר היה צריך אזהרה להזהיר שלא יעלו לשם בעלי חיים הרי ממילא לא יעלו.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת

נראה לתרץ, ע"פ מה דאיתא בחידושים המיוחס להר"ן שבת ק"ה וכן מובא שם בשפת אמת דבשעת מתן תורה כל הבהמות והחיות היו שם באותו מעמד וכמו שפסקה זהמתן מישראל כן פסקה גם כן מהבהמות וחיות שהיו שם ע"ש, וכיון שפסקה הוזהמה מהם, היה סברא לומר שמתורים לעלות על ההר על כן הוצטרף להזהיר.

הגאון רבי יהושע העשיל פאדווא שליט"א מנטשטר

נראה לתרץ, דהנה תוס' ערכין ה' ע"פ תו"ה כגון מבארים שהתכלית של הכליא עורב הויה ליה למנוע פריחת העורבין שמא ישליכו שם דבר טמא, נמצא דבעצם משום עורבים גופא לא הויה איכפת לן, דכל הסיבה הוא שמא ישליכו דבר טמא, וא"כ לפי זה בהמות שאין מטבען לאחוז דברים טמאים כפיהם, אלמלא שהתורה אסרתו לא היה איכפת לן מה שהבהמות עולות.

<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב מאיר אברהם מושקוביץ שליט"א קרית בעלזא בית שמש מראשי קופת אהבת חסד דחסדי בעלזא לרגל שמחת הולדת הבת תחי' במז"ט יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב חיים אליהו הולט שליט"א ירושלים לרגל שמחת הולדת בנו נ"י במז"ט יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג חיים משה הלברשטאם שליט"א נכדו בכורו וחביבו של ב"ק מרן האדמו"ר מצאנז שליט"א לרגל שמחת הולדת בנו בכורו נ"י במז"ט יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>
<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו לרגל שמחת הולדת הבנים הרב לוי יצחק וידר שליט"א בית שמש הרב יצחק ברטלר שליט"א בית שמש יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג יעקב יוסף ברגר שליט"א ירושלים לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח יצחק מנחם נ"י עב"ג תחי' במז"ט יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג ישראל אפרים רייך שליט"א מרבני כולל מבצר התורה צאנז ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת תחי' במז"ט יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליה בכל אשר יפנה</p>